

שותפות ושותפים יקרים,

תוכנית מן הכארות מבקשת לחזק אתכם. בימים קשים אלו ולתרום למאמצים לקיים שגרת לימודים, לייצר קשר מיטיב עם התלמידים והתלמידות, ולשמר את מרקם החיים העדין בין יהודים וערבים במרחב המשותף.

לפניכם "מקום בלב" – מערכי הוראה קצרים, בערבית ובעברית לשימושכם. בימים אלו.

המערכים נכתבו מתוך מחשבה שעיסוק במציאות באמצעות טקסטים מאוצרות התרבויות והמסורות שלנו יאפשר לפתוח ולהרחיב את הלב ואת הראש לחיבור משותף ולשיח מעמיק. אנו מבקשים להציע תוכן למפגש אינטלקטואלי ורגשי, הנותן תוקף למגוון המחשבות והרגשות של התלמידים והתלמידות, הן בקבוצות חד לאומיות והן בקבוצות משותפות. זאת במטרה לאפשר התמודדות עם קושי וכאב, לחזק משאבי צמיחה ומסוגלות, ולחנך לטוב.

בכל יחידה תוכלו למצוא טקסטים ושאלות מנחות, ממקורות עבריים וערביים, בתרגום לשתי השפות. ניתן להשתמש במערך כולו או בחלקים ממנו על מנת להזכיר לנו את אחריותנו המשותפת להשבת האמון באדם ובחברה. במילותיו של המשורר אהוד מנור: "כדי להגשים חלום אחד ישן יש צורך במיליון חולמים שלא אוטמים את אוזניהם... שעוד זוכרים איך להקל על הכאב...".

יחידות הלימוד הקצרות יכולות להתאים לפתיחת יום, לשעת מחנך, לשיחה מסכמת או לכל שימוש אחר שתראו לנכון, בלמידה מקוונת או בכיתה. היחידות זמינות עבורכם באתר תוכנית מן הכארות ונשלחות בקבוצת ווטסאפ ייעודית.

להצטרפות: <https://chat.whatsapp.com/JPURUZtSmeb0Bh9P6s9118>
נשמח שתציעו לנו טקסטים נוספים ותשלחו משוב ורשימים, שאלות ומחשבות.

ליצירת קשר: MinHabeerot@shi.org.il

מאחלים שנשמע בשורות טובות

וישיבו ימים של שגרה

צוות מן הכארות. המרכז לחברה משותפת, מכון הרטמן

השותפות והשותפים יקרים,

ישעו ברנאם "מן האבאר" אל תעזיזכם/נ ותשיגעכם/נ פי זהה האבאם الصعبة, وصب الجهود الحثيثة لبناء انتظام تعليمي، لإنشاء أفضل تواصل مع التلاميذ والتلميذات، وللحفاظ على النسيج الحياتي المترابط بين اليهود والعرب في الحيز المشترك.

أمامكم "مكان في القلب" - مخططات دراسية قصيرة، بالعربية والعبرية، لخدمتكم/ن في هذه الأيام. كُتبت هذه المخططات بفكرة ان التعامل مع الواقع الزاهن الذي نختبره، من خلال نصوص قيّمة من ذخائر تقاليدنا وثقافتنا، تكاد تمنح القلب والعقل اتساعًا لتواصلًا مترابطًا وخطابًا عميقًا. نسعى إلى تقديم اقتراح مضمون للقاء فكري وعاطفي، الذي يُعطي الشريّة لأفكار التلاميذ والتلميذات ومشاعرهم على اختلافها، سواء في المجموعات أحادية القومية أو في المجموعات المشتركة. وذلك بهدف مواجهة الصعوبات والألم، لتعزيز موارد النمو والكفاءة، وللتربية للأفضل.

تجدون في كل وحدة نصوصًا وأسئلة موجهة، من مصادر عبرية وعبرية، ومترجمة للعيتين. يمكن استخدام كل المخطط الدراسي أو أجزاء منه، حتى نتذكر معًا مسؤوليتنا المشتركة في إعادة الثقة بالإنسان والمجتمع. كما قال الشاعر أهود منور: "لتحقيق حلم واحد قديم، نحتاج إلى مليون حالم لا يصمّون آذانهم... الذين يتذكرون بعد كيف يخفّفون الألم...".

تلايم الوحدات التعليمية افتتاحية اليوم التعليمية، حصّة التربية، لمحادثة تليصية أو أي استخدام آخر تجدونه مناسبًا، سواء في التعليم المحوسب أو الواجهي. جميع هذه الوحدات التعليمية رهن خدمتكم، وتجدونها في برنامج من الأبار، كما تُرسل إلى مجموعة واتسأب مخصصة لذلك.

للانضمام: <https://chat.whatsapp.com/JPURUZtSmeb0Bh9P6s9118>
يسرنا أيضًا أن تقترحوا لنا نصوصًا إضافية وأن ترسلوا لنا تغذية مرتدة، وما يتبادر لكم/ن من أسئلة وأفكار.

للتواصل: MinHabeerot@shi.org.il

كلنا رجاء بأخبار سارة قريبة

وعودة هائلة لانتظام الحياة

طاقم من الأبار. المركز للحياة المشتركة، معهد هارطمان

בעין הסערה في عين العاصفة

השכם השכם בבוקר \ רחל שפירא

השכם השכם בבקר יצאנו לדרךנו
יצאנו לדרךנו שקטים ונדמים.
עקבות הסערה היו בכל מקום
כמו צללים גדולים, כמו עדים אלמים.

השכם השכם בבקר יצאנו לדרךנו
מלים שלא אמרנו הכונו בשתיקה.
עקבות הסערה היו בכל מקום,
ידענו שצפויה עוד דרך ארכה.

אחר כך עלתה השמש מול עינינו הלאות
והאירה באור חדש את הקר והבדידות,
וכל מי שהיה שם יכול היה לראות
כמה אותות חמים של ידידות.

אחר כך הלכנו יחד מול השמש העולה
שהאירה את עולמו של כל איש באור חדש.
הבטחנו לעצמנו ללמד מהתחלה
מה פשר טוב או רע, טמא או מקדש.

השכם השכם בבקר יצאנו לדרךנו
הפקרנו את פנינו לרוח הקרה.
עקבות הסערה היו בכל מקום
כמו חותם בווער, כמו צעקה מרה.

אחר כך זרחה השמש על אחינו הנחים
והאירה באור חדש את פצעינו הגלויים.
לאט לאט למדנו לשוב ולהבחין
בכח המפלא של החיים.

אחר כך זרחה השמש ברוך וברחמים
והאירה באור חדש את האימה והתקווה,
וכל מי שהיה שם בקש לו נחומים
בחסד ומסירות, סליחה ואהבה.

השכם השכם בבקר יצאנו לדרךנו.

באכרא באכרא في الصّباح / راحيل شبيرا

באכרא באכרא في الصّباح, خرجنا في طريقنا
خرجنا في طريقنا صامتين ومذهولين.
آثار العاصفة كانت في كل مكان
كظلال عظيمة, كشهود صامتين.

באכרא באכרא في الصّباح, خرجنا في طريقنا
كلمات لم نُحدِّث بل تفوّهنا بالصّمت.
آثار العاصفة كانت في كل مكان
عرفنا أنّ من المتوقّع أيضًا درب طويل.

ثمّ سطعت الشمس أمام أعيننا المتعبة
وأنارت بنور جديد البرد والوحدة,
وكلّ من كان هناك كان بإمكانه أن يرى
بعض علامات الصّداقة الدّافئة.

ثمّ مشينا معًا أمام الشمس السّاطعة
التي أضاءت عالم كلّ شخصٍ بنورٍ جديد.
عاهدنا أنفسنا أن نتعلّم من جديد
ما معنى الخير أو الشرّ, النّجس أو المقدّس.

באכרא באכרא في الصّباح, خرجنا في طريقنا
تركنا وجهنا للرياح الباردة.
آثار العاصفة كانت في كل مكان
كختمٍ مُشتعلٍ, كصرخةٍ حانقةٍ.

ثمّ أشرقت الشمس على أحنينا الرّاقد
وأنارت بنورٍ جديدٍ جراحنا المكشوفة.
شيئًا فشيئًا تعلّمنا أن نعود ونميّز
القوّة المذهلة للحياة.

ثمّ أشرقت الشمس بالفضل والرّحمات
وأنارت بنورٍ جديدٍ الفزع والأمل,
وكلّ من كان هناك سأل التّعزير
النّعمة والتّفاني, العفو والمحبة.

באכרא באכרא في الصّباح, خرجنا في طريقنا

שאלות לדין ומחשבה أسئلة للنقاش والتفكير

في القصيدة تعابير عديدة عن الكلام والصمت ("صامتين ومذهولين", "كشهود صامتين", "كلمات لم نُحَدِّث", "تفوّهنا بالصمت"), هل تتماهون في هذه الأيام مع فكرة الصمت وعدم الكلام, أم تجدون أنفسكم تتعافون وترتاحون بالكلام وكثرتة؟ ما هي وظيفة الكلمات في التأقلم مع الألم والضيق؟

בשיר ביטויים רבים של דיבור ושתיקה ("שקטים ונדהמים", "עדים אלמים", "מילים שלא אמרנו" "הכנונו בנשתיקה") האם אתם מזדהים בימים אלו עם חוויה של שתיקה והעדר מילים או מוצאים עצמכם מתנחמים דווקא בריבוי מילים? מה תפקידן של מילים בהתמודדות עם כאב ומצוקה?

تحوي القصيدة بكثرة بأوصاف الرحلة والتّرحال (معنىً ودلالةً). لماذا برأيكم/ن كان من المهمّ بالنسبة للشّاعرة أن تصف الانتقال بين الخير والشّرّ, بين الفزع والألم, في تشبيهات الرحلة المتحرّكة المستمرة؟ أين تتواجدون أنتم/ن في رحلة ما بين الفزع والألم؟

השיר רווי בתיאורי מסע ודרך (ממשית ומטפורית). למה לדעתכם חשוב למשוררת לתאר את המעבר בין טוב ורע, בין אימה ותקווה, בדימויים של מסע דינמי ומתמשך? היכן אתם. נמצאים במסע שבין אימה ותקווה?

في هذه الحالة الصّعبة التي نختبرها هذه الأيام, هل تجدون أنفسكم ناجحين في رؤية "القوّة المذهلة للحياة" أين؟ في أيّ تعابير أو اقتباسات تجدون فيها التّعزيز؟

האם במצב הקשה בו אנו נמצאים, אתם מצליחים לראות את "הכוח המופלא של החיים"? היכן? באילו גילויי חסד ומסירות אתם מוצאים נחמה??

הזמר \ תאופיק זיאד

מחצית חיי אתן למי
שיעלה חיוך על פני תינוק
בוכה
את מחציתם השניה אתן לשמור
על פרח מלבלב
לבל יאבד
ובעקבות השיר אלף שנים אצעד
ואלף ואדיות אחצה
גם אם תקשה הדרך
אפליג בים סוער
ללקט לי בושם
על חופי הליך
אני האנושות כולה בגוף אדם -
ניצד אשקוט
כשנשפך הדם?
לחיים אשיר
להם הקדשתי את כל שיריי
כי שיריי
הם כל מה שבידיי!

המגני \ תופיק זיאד

وأعطي نصف عمري ، للذي
يجعل طفلاً باكياً
يضحك
وأعطي نصفه الثاني ، لأحمي
زهرة خضراء
أن تهلك
وأمشي ألف عام خلف أغنية
وأقطع ألف وادٍ
شائك المسلك
وأركب كل بحر هائج ،
حتى ألم العطر
عند شواطئ الليلك
أنا بشريّة في حجم إنسانٍ
فهل أرتاحُ
والدم الذكي يسفك !!
أغني للحياة
فالحياة وهبت كل قصائدي
وقصائدي ،
هي كلّ ..
ما أملك !

שאלות לדין מחשבה אשׁלל ללנלש ולללכיר

יقلل الشاعر عدل امور بسيلل لكئها في الللقلل ذال قيلل عليل (”ضحكع على وبل طفل”, ”زهرل خضراء”, ”العطر عند شواطئ اللللك” -).. ما هي الل امور البسيلل والإنسانيل اللل للللزن بها ويملككم الللضلبل بها واللنائل عنها?

”أنا بشريل في لبل إنسان” -
ما هو لفسيركم/ن لهذل اللبلل?

ما هي لبعال/ نالل اللل العام والشعبيل للإنسانيل, بنظر الشاعر? وبنظركم?

أعني للللال... قصالل هي كل ما أملك! - هذه هي لريل اللل يوالل
ويلعامل بها الشاعر في اللل. كيف لواللون أنل اللل? ما هو ”كل ما
لملكونه” أنل?

هل هناك علاقل بين الللبلل ”أعني للللال” في قصيدل لوفيل زيادل والللبلل
”الللل اللللال للللال” في قصيدل راحيل شفيلرا? ما هي هذه العلاقل?

في القصيدلن يظهر موئل الللر في لريل ما, إلى لابل لعايلر اللل
والقسلل, ومظاهر اللل والإصرار. ما هي العلاقل الللر الللولة في كلل
القصيدلن? أي الللبلل للماهي مع مشاعركم?

الشير مزلن دبريل לכاورل קטנים, אך בעלי ערך רב (”لון על פני
לונוק”, ”لرل מלבלב”, ”لوشم על لופي הלילך” -) - מהם הדברيل
לקטנים והالנוشيلل שאלם מוקיריל ומוכנים להקرب עבורם?

”אני האנושות כולה בגוף אדם” -
אך אלם מכלנים משפט זה?

מהן ההשלכות של לודעל כלליל וצלבוריל של אנושיל, בעיל
המשורר? ובעילנכם?

לחיל אשיר... שיריל הם כל מה שבידיל! - זוהי לר
ההלמודדות של המשורר. מהי לר ההלמודדות שלכם? מהו
”כל מה שבידיל” עבורכם?

האם יש קשר בין הביטוי ”לחיל אשיר” בשיר של לאופיק זיادل
לבין ”הלכח המופלא של החיל” המופיע בשיר של רחל שפירא?
מהו?

בשני השיריל מופיע מוטיב הללכה בלר, וכן ביטוייל של כאב וקושי,
וגילויי לקווה ונחישות. אילו עוד קשריל ניתן למצוא בין השיריל?
אילו מהביטוייל מלחבריל ללחושות שלכם?